

רשות הטבע והגנים
חטיבת פיקוח ואכיפה
האגף להגנה על החי והצומח

15 אוגוסט 2015

מדיניות יבוא עופות בר לישראל לצרכי סחר והחזקה פרטית

רשות הטבע והגנים (להלן הרשות) מהווה את הגוף הרגולטורי לייבוא, סחר והחזקה של חיות-בר בישראל, וזאת מתוקף חוק הגנת חיית הבר, תקנות ערכי טבע מוגנים ואמנת CITES - האמנה על הסחר הבינלאומי במיני בעלי חיים וצמחים המצויים בסכנה, עליה חתומה מדינת ישראל.

בשנים האחרונות עלתה המודעות לסכנה האקולוגית הנשקפת לטבע הישראלי ממינים פולשים. מין פולש מוגדר כמין אשר הופץ בעקבות פעילות האדם לאזור שמחוץ לתחום תפוצתו הטבעית, והצליח לייסד במקום זה אוכלוסייה המתרבה ואף מצליחה להתפשט. הפצתם של מינים אלו לאזור חדש גורמת פעמים רבות לנזק משמעותי לאדם ו/או הסביבה. הסחר הבינלאומי בחיות-בר לשוק חיות-המחמד מהווה את אחד ממסלולי החדרת מינים פולשים המשמעותיים.

על-מנת לצמצם את הסיכון מחדירתם לישראל של מינים פולשים ממחלקת העופות, מבצעת הרשות בחינה מקדמית של מינים המבוקשים ליבוא לצרכי סחר. בחינה זו כוללת הערכת סיכון אקולוגי שמטרתה לבחון את הסיכויים והסיכונים לפלישה ביולוגית, ומתבססת על מתודולוגיה מקצועית בינלאומית מקובלת.

על-פי מדיניות הרשות החל משנת 2013 הוגבלו היתרי יבוא לצורכי סחר למינים משש סדרות של עופות:

1. ציפורי-שיר Passeriformes
2. תוכאים Psittaciformes
3. יונאים Columbiformes
4. תרנגולאים Galliformes
5. קוקיתאים Cuculiformes
6. נקראים Piciformes

עבור חלק מהמינים נכתבו הערכות סיכון אקולוגי ובעקבות זאת סווגו מינים אלו ל:

1. **"רשימה לבנה"** – מינים אשר היבוא שלהם מותר, תחת היתר יבוא, וזאת היות והם אינם מהווים סיכון אקולוגי. עבור קבלת היתר יבוא למינים הללו יש להגיש בקשת יבוא, את טופס הבקשה ניתן להוריד באתר הרשות. את הרשימה הלבנה המעודכנת ניתן למצוא באתר הרשות.

2. **"רשימה שחורה"** – מינים אשר היבוא שלהם לישראל נאסר, בין היתר מהטעמים הבאים:

(א) מינים אסורים בסחר לפי אמנת CITES.

(ב) מינים אשר פלשו לישראל ואז לאזורים גיאוגרפיים דומים או שקיים חשד שהם עלולים להוות סיכון אקולוגי במידה והם יברחו לטבע בישראל.

חטיבת פיקוח ואכיפה האגף להגנה על החי והצומח

ג. מינים אשר אסורים ליבוא בשל מדיניות הסחר של רשות הטבע והגנים בישראל.

את הרשימה השחורה ניתן למצוא באתר הרשות.

3. **"רשימה לבחנה"** - מינים אשר טרם עברו הערכת סיכון, מרביתם לאור היעדר בקשות ספציפיות ליבוא שלהם. מינים אלו מסווגים כמינים אשר טרם נידונו ואסורים לייבוא עד לבירור מקצועי. מינים המצויים בקטגוריה הזו יבחנו פרטנית ע"י הרשות לפי בקשות מהציבור בתהליך של התייעצות עם מומחים, ככל הנדרש על פי שיקול דעתו של הרפרנט בחטיבת מדע, על בסיס הערכת סיכון אקולוגי שתיכתב עבור המין הנדון. לאחר בירור הסטטוס תגובש החלטה מקצועית, והמין יסווג ל"רשימה הלבנה" או "הרשימה השחורה".

תהליך בקשה לבחינת אישור לייבוא של מיני עופות שאינם ברשימה הלבנה או השחורה:

1. המבקש פונה לרשות בבקשה בכתב ע"ג טופס ייעודי שכולל פרטים אישיים, פרטי החברה ופרטים על המין המבוקש ביבוא (שם לטיני, כמות, מקור הפרטים, מטרת הייבוא, וכל מסמך אחר רלוונטי). מטעמי עלות וכוח האדם הנדרש לבחינה מעמיקה של כל בקשה, **יותר לכל מבקש להגיש בקשה אחת בלבד במהלך שנה, הכוללת עד ארבעה מינים לבחינה.**
את הטופס לבקשת בחינת מינים שאינם ברשימה הלבנה או השחורה לייבוא ניתן למצוא באתר הרשות.
2. הממונה על היתרי יבוא בחטיבת האכיפה בודק את הטופס ומוודא את שלמות הטופס ונכונותו. במידה והבקשה כוללת מינים אשר אכן אינם ברשימה הלבנה או ברשימה השחורה, אלא מינים שטרם נבדקו עד כה, ישלח הממונה את הבקשה לרפרנט בחטיבת מדע ברשות לצרכי הכנת חו"ד.
3. מין המיועד לבחינה יועבר על ידי רפרנט חטיבת מדע, בהתאם לשיקול דעתו, ליועץ מקצועי חיצוני אשר יכתוב חו"ד על המין כחומר רקע לדיון. בהתאם לשיקול דעתו של הרפרנט בחטיבת מדע, תישלח חו"ד המקצועית להתייחסות גורמים מקצועיים נוספים.
4. מגיש הבקשה יקבל אישור בכתב לגבי קבלת בקשתו לבחינת המינים ממחלקת יבוא בחטיבת אכיפה ברשות תוך 14 ימי עבודה מיום קבלת הבקשה ברשות.
5. החלטה סופית בעניין השתייכותו של המין לרשימה השחורה או הלבנה תתקבל על ידי רפרנט בחטיבת מדע.
6. הרפרנט בחטיבת מדע, לאחר התייעצות עם גורמי המקצוע הרלוונטיים על פי שיקול דעתו המקצועי, יקבע את מעמדו של המין ויסווגו לאחת משתי הרשימות:

א. רשימה לבנה – המין מאושר לייבוא לצורכי סחר לציבור הרחב.

ב. רשימה שחורה – המין אסור לייבוא לצורכי סחר לציבור הרחב.

חטיבת פיקוח ואכיפה האגף להגנה על החי והצומח

7. רפרנט חטיבת מדע יסכם את ההחלטה וזו תימסר בכתב לממונה על היתרי יבוא בחטיבת האכיפה.
8. ככל שנקבע כי המין המבוקש שייך לרשימה הלבנה – יבחן הממונה על יבוא בחטיבת אכיפה את תנאי האחזקה הנדרשים עבור המין הנדון.
9. חטיבת אכיפה תשלח למגיש הבקשה את ההחלטה הסופית בכתב בתוך 90 ימים ממועד קבלת הבקשה ברשות.
10. הרשימה הלבנה והרשימה השחורה המפורסמות לציבור תתעדכנה בהתאם להחלטת הרפרנט בחטיבת מדע.

מנגנון הגשת בקשה לשינוי סטטוס/ ערעור:

מינים אשר שויכו לרשימה הלבנה או השחורה יישארו בסטטוס זה כל עוד לא התקבל מידע חדש ורלוונטי המצריך הערכת מצב חדשה מצד הרשות. אדם המעוניין לבקש שינוי של סטטוס קיים עבור מין מסוים (רשימה שחורה או לבנה), יגיש בקשה מנומקת לשינוי סטטוס אשר חובה שתכלול תימוכין מדעיים לבקשה. הבקשה תיבחן באופן פרטני על ידי מדען הרשות או מי מטעמו, תוך התייעצות עם גורמים מקצועיים על פי שיקול דעתו. מטעמי עלות וכוח האדם הנדרש לבחינה מעמיקה של כל בקשה, יותר לכל מבקש להגיש בקשה אחת בלבד במהלך שנה, הכוללת עד ארבעה מינים לבחינה.

- א. מגיש הבקשה יקבל אישור בכתב לגבי קבלת בקשתו לבחינת המינים ממחלקת יבוא בחטיבת אכיפה ברשות תוך 14 ימי עבודה מיום קבלת הבקשה ברשות.
- ב. החלטה תתקבל על ידי רפרנט בחטיבת מדע.
- ג. רפרנט חטיבת מדע יסכם את ההחלטה, וזו תימסר בכתב לממונה על היתרי יבוא בחטיבת האכיפה.
- ד. חטיבת אכיפה תשלח למגיש הבקשה החלטה בכתב בתוך 90 יום ממועד קבלת הבקשה.
- ה. הרשימה הלבנה והרשימה השחורה המפורסמות לציבור תתעדכנה בהתאם.